

פירוש הרמב"ם לאבות

חכמה, מעשים טובים וענווה (ג, כא - ד, א)

הרב יצחק שילת

מסכת אבות ג, כא

הוא היה אומר:

כל שחכמתו מרובה ממעשיו - למה הוא דומה?

לאילן שענפיו מרובין - ושורשיו מועטין, והרוח באה - ועוקרתו, והופכתו על פניו.

וכל שמעשיו מרובין מחכמתו - למה הוא דומה?

לאילן שענפיו מועטין - ושורשיו מרובין, אפילו כל הרוחות שבעולם, באות ונושבות בו - אין מזיזות אותו ממקומו.

מסכת אבות ד, א

בן זומא אומר:

איזה הוא חכם? - הלמד מכל אדם, שנאמר: "מכל מלמדי השכלתי" (תהלים קיט צט).

איזה הוא גיבור? - הכובש את יצרו, שנאמר: "טוב ארך אפים מגיבור" (משלי טז לב).

איזה הוא עשיר? - השמח בחלקו, שנאמר: "יגיע כפיר כי תאכל, אשריך וטוב לך" (תהלים קכב ב), אשריך בעולם הזה - וטוב לך לעולם הבא.

איזה הוא מכובד? - המכבד את הבריות, שנאמר: "כי מכבדי אכבד, ובוזי יקלו" (שמואל א ב ל).

פירוש המשנה לרמב"ם אבות ג, כא

כל שמעשיו - כבר פירשנו וביארנו אלה הדברים בזה הפרק מדברי רבי חנינא בן דוסא:

פירוש המשנה לרמב"ם אבות ד, א

זה מבואר, וכבר זכרנו עניינינו בפרקים הקודמים: